

Wielersport: reguleren of aanmodderen - Wim Lagae

di 22/07/2014 - 09:47 Wim Lagae

Op een persconferentie tijdens de tweede rustdag van de Tour bevestigde teammanager Patrick Lefevere dat de financiering van zijn team tot 2017 onder de nieuwe naam Etixx - Quick-Step gegarandeerd is. Etixx is een merk van voedingssupplementen van Omega Pharma, dat sterke man Marc Coucke via wiel- en voetbalsponsoring internationaal in de markt wil zetten. Hét nieuws van de dag meldde de Nederlandse krant De Telegraaf op haar website: de Nederlandse Lotto zou de nieuwe hoofdsponsor worden van wielerploeg Belkin. Telt het wielerpeloton in 2015 een Belgische én een Nederlandse Lotto-ploeg?

De ene sponsor is de andere niet

Het management van Team Belkin, dat enkele weken geleden vernam dat zijn titelsponsoring al na 1,5 jaar stopte met sponsoren, stond onder enorme druk. Het nieuws dat de resultaten van het merk van computeraccessoires niet voldeden aan de (sales)doelstellingen buiten Europa kwam als een donderslag bij heldere hemel. Of stopte Belkin nu het Rabopotje leeg was? De door het wielermilieu verguisde Rabobank kwam in het kader van haar wielerexit immers heel correct haar engagementen na. Hopelijk kan teammanager Plugge snel financiële duidelijkheid geven aan de renners, want Bauke Mollema en Lars Boom werden al bij andere topteams gesignaleerd.

Sneu voor Belkin, want het fietste een succesvol parcours. Ook werd ingezet op een moedig antidopingtraject. Topper Luis León Sánchez werd maanden op non-actief gezet, nadat hij gesignaleerd was in foute netwerken. Sánchez haalde echter zijn gram bij de UCI-arbitragecommissie en mocht opnieuw koersen. Om verlost te zijn van de besmette Sánchez kocht Belkin zijn tweejarig contract af. Sánchez mocht via de achterdeur afdruppen. Hoe groot moet de frustratie bij Belkin geweest zijn toen diezelfde Sánchez enkele dagen geleden door Astana-manager Aleksandr Vinokoerov via de voordeur vanaf 2015 binnengehaald werd? Vino haalde dit jaar ook Michele Scarponi als meesterhelper binnen. Ter info: bij zowel Fuentes als Ferrari bleek hij een trouwe klant ..

Is het ook u trouwens opgevallen dat Vinokoerov, manager van geletruidrager Nibali, opnieuw salonfähig is? We hebben het wel over dezelfde Vinokoerov die de Tour van 2007 moest verlaten na een bloeddopingzaak – en daar nooit mea culpa voor sloeg - of die de olympische wegrit in Londen degradeerde tot een slecht gespeeld natourcriterium. Niemand die er graten blijkt in te zien dat hij sinds 2013 het Astana-team leidt.

Een vierstappenplan

Meer dan ooit heeft de wielersport nood aan een structurele oplossing voor een aantal heikele dossiers. Ten eerste rijst de vraag of en hoe alternatieve inkomstenbronnen kunnen worden aangeboord. Wielerteams blijven immers voor 95 procent afhankelijk van sponsor- of mecenasinkomsten. Daarom gaat alle aandacht vandaag naar een eventuele fusie tussen Garmin-Sharp en Cannondale of naar de nieuwe wielersponsor waarmee Formule 1-piloot Fernando Alonso al een jaar schermt. De uitdaging bestaat erin een aantrekkelijk jaarpakket wielrennen aan tv-zenders te verkopen.

Team Sky neemt hier een voortrekkersrol via het 'Avignonproject'. De wielersport heeft nood aan een meer homogene en beter gespreide wielerkalender. Sky is er al geslaagd om de belangrijkste

teams op één lijn te krijgen, maar lijkt niet gesteund door Tourorganisator ASO en de internationale wielervedunie UCI. Hierbij moet men de zichtbaarheid van het wielervedn correct proberen te waarderen, waarbij afgestapt wordt van de opgeblazen kijk- en publiekscijfers. Ook moet men de beperkingen van het wankel businessmodel wielervedn durven aanvaarden en de tering naar de nering zetten.

Ten tweede moet werk gemaakt worden van financial fair play. De helft van de topteams wordt geschraagd door mecenassen en oligarchen, die fluitend miljoenen bijpassen. Er is een niet-marktconform opbod aan de gang om toppers binnen te halen. Naast een te hoge loonspanning tussen een dertigtal toppers en de onderbetaalde gregario betekent dit dat de klassieke titelsponsors de rol moeten lossen. Bijvoorbeeld, moeten Garmin-Sharp en Cannondale in 2015 fuseren om te overleven? Waar blijven de salarisplafonds en sectorafspraken in het losgeslagen wielervedn?

Ten derde moet de discussie rond de risico's en de aantrekkelijkheid van het wielervedn breder gevoerd worden. Je komt er echt niet met last minute twee kasseistroken te schrappen of tijdens de koers een levensgevaarlijke afdaling van de Stelvio wel of niet te annuleren. Zijn er cijfers rond en verklaringen voor het toegenomen aantal valpartijen: te groot peloton, wegeninfrastructuur, carbonmateriaal, pijnstillers ...? Hoe kan de voorspelbaarheid van saaie, vlakke etappes en klassiekers verminderd worden? In deze discussies zullen teammanagers en -artsen meer sectortaken moeten opnemen.

Ten slotte moet men de dopingwaarheid vanuit de kennis van het verleden een plaats geven. Ondertussen heeft ook de voormalige UCI-voorzitter Pat McQuaid door dat het een foute strategie was om alleen Armstrong en Bruyneel met pek en veren te beladen en uit het wielervedn te stampen. Waar blijft het eindrapport van de onafhankelijke commissie die hopelijk ook een genuanceerd antwoord geeft op de vraag naar selectieve amnestie en/of het herzien van wielervedpalmaressen. Enerzijds blijft het wielervedn zijn eigen dopingperceptieprobleem voeden tot jolijt van andere sporten, die minder verbeten op hun fantomen uit het verleden zitten te jagen.

Getuige het feit dat de meerderheid van de Tourwinnaars Armstrong zijn zeven Tourzeges willen teruggeven. Of de absurde industriële archeologie rond wie nu de epo-ampules in maart ... 1998 in de TVM-teamcamper gelegd had. Kunt u zich voorstellen dat het voetbal de groeihormoonkuur van de jonge Lionel Messi of de medische spitstechnologie van FC Juve in 1998 zou opgraven?

Anderzijds moet de nieuwe UCI-leiding transparantie op het vlak van dopingbestrijding – waarin ze altijd een leidende federatie waren - ernstig blijven nemen. Heeft u het als bij toeval opgedoken nieuwsfeit opgepikt dat het biologisch paspoort van Denis Mentsjov - winnaar van de Giro 2009 - niet koosjer was in zijn Rabo-periode? De internationale wielervedfederatie UCI liet in april 2013 na om de dopingschorsing van Mentsjov expliciet te communiceren. Ook het laffe communiqué van een hardnekkige knieblesure werd niet gecounterd door de UCI of door Vjatsjeslav Jekimov van Katjoesja, zijn laatste teammanager. Dergelijke uitschuiers kan het wielervedn zich vandaag echt niet permitteren.

Het sectorbelang

Veranderingsmanagement lijkt een mission impossible in een omgeving waar ervaringsdeskundigen vooral willen horen hoe groot hun sport is en hoe goed die geleid wordt. Ondertussen stapelen de gemiste managementkansen voor die mooie wielervedsport zich torenhoog op. Bovenstaande uitdagingen kunnen alleen aangepakt worden in een ideale wereld, waarbij ingezien wordt dat het eigen belang ondergeschikt is aan het sectorbelang.

Hier knelt het schoentje, want ASO vecht voor een behoud van haar economische en politieke machtspositie. Tot nog toe speelt ze liever een kat-en-muisspel met teams en UCI. Slagen de topteams er eindelijk in de krachten te bundelen en zich te laten vertegenwoordigen door professionele managers? Het blijft onbegrijpelijk dat alleen de ASO-aandeelhouders weten hoeveel de inkomsten van de Société du Tour de France exact bedragen. Hoe lang duurt het nog vooraleer de acteurs in een te zware en gevaarlijke sport zich organiseren zoals het een mature economische sector betaamt?

(Wim Lagae is hoofddocent sportmarketing aan de KU Leuven (Campus Antwerpen en Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen) en gastdocent UGent.)